

Eurytmia

Čo je eurytmia

Eurytmia je nové pohybové umenie.

Uchopuje celého človeka, nielen jeho fyzickú stránku, ale aj duševnú a duchovnú.

Pôsobí omladzujúco, pretože uchopuje priamo životné sily človeka a oživuje ich.

Je spojením všetkých umení:

Architektúra prepožičiava eurytmii priestorovú formu,

sochárstvo gestá,

maliarstvo farby,

hudba priamo sprevádza tónovú eurytmiu,

tanec je pri eurytmii znovuoživením starých posvätných chrámových tancov,

poézia, literárne a dramatické umenie sú priamo uchopované hláskovou eurytmiou, kde každá hláska môže byť vyjadrená osobitným gestom,

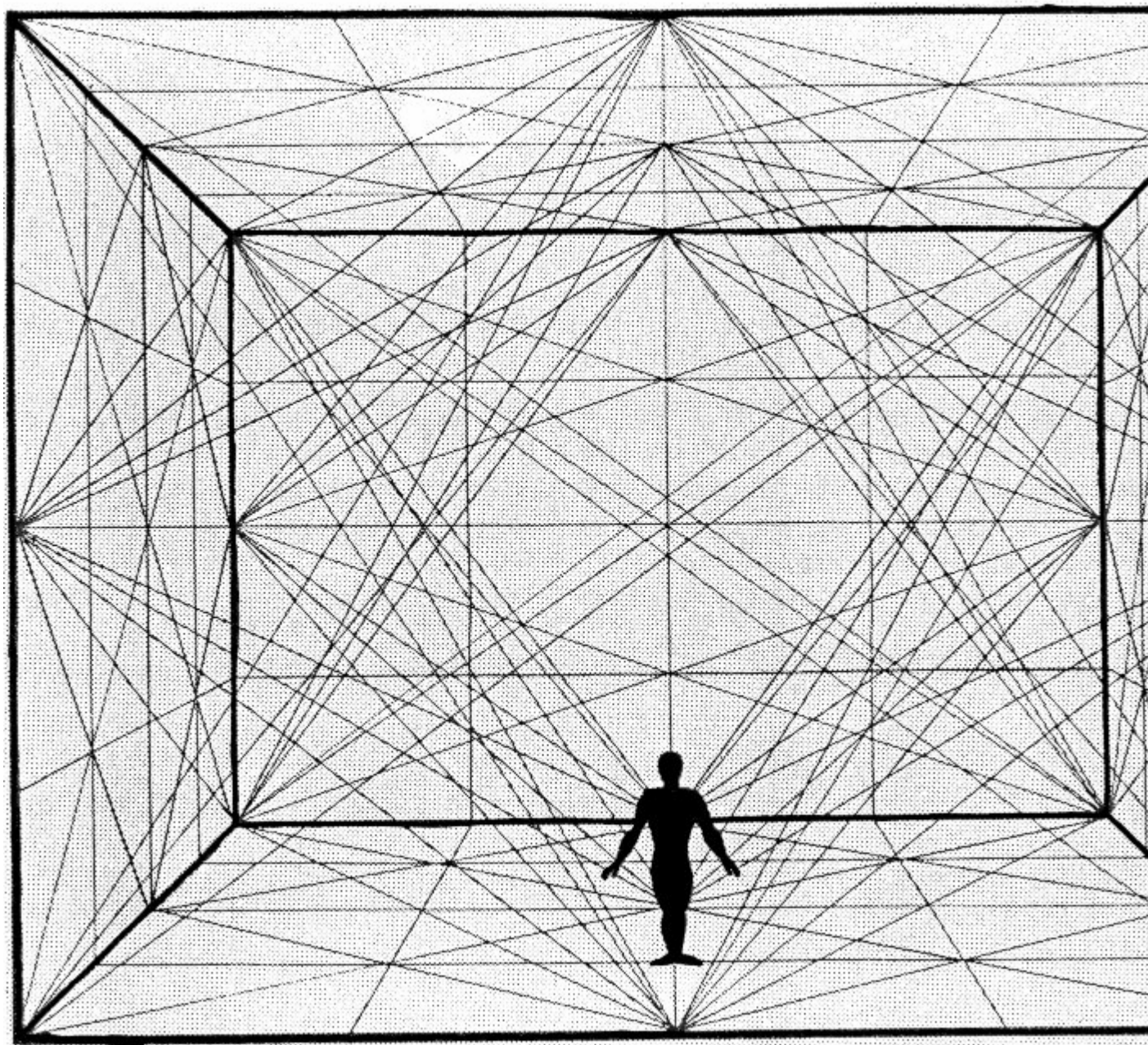
sociálne umenie je jej ideálnym obrazom – pri eurytmii sa buduje sociálny prvok tvorbou spoločných foriem,

umenie žiť v súlade s celým kozmom je najvyššou ideou eurytmie, preto sa snaží uchopovať tie najhodnotnejšie a najduchovnejšie, najetickejšie a najestetické diela zo svetovej umeleckej tvorby, ktoré nás približujú k duchovnému svetu.

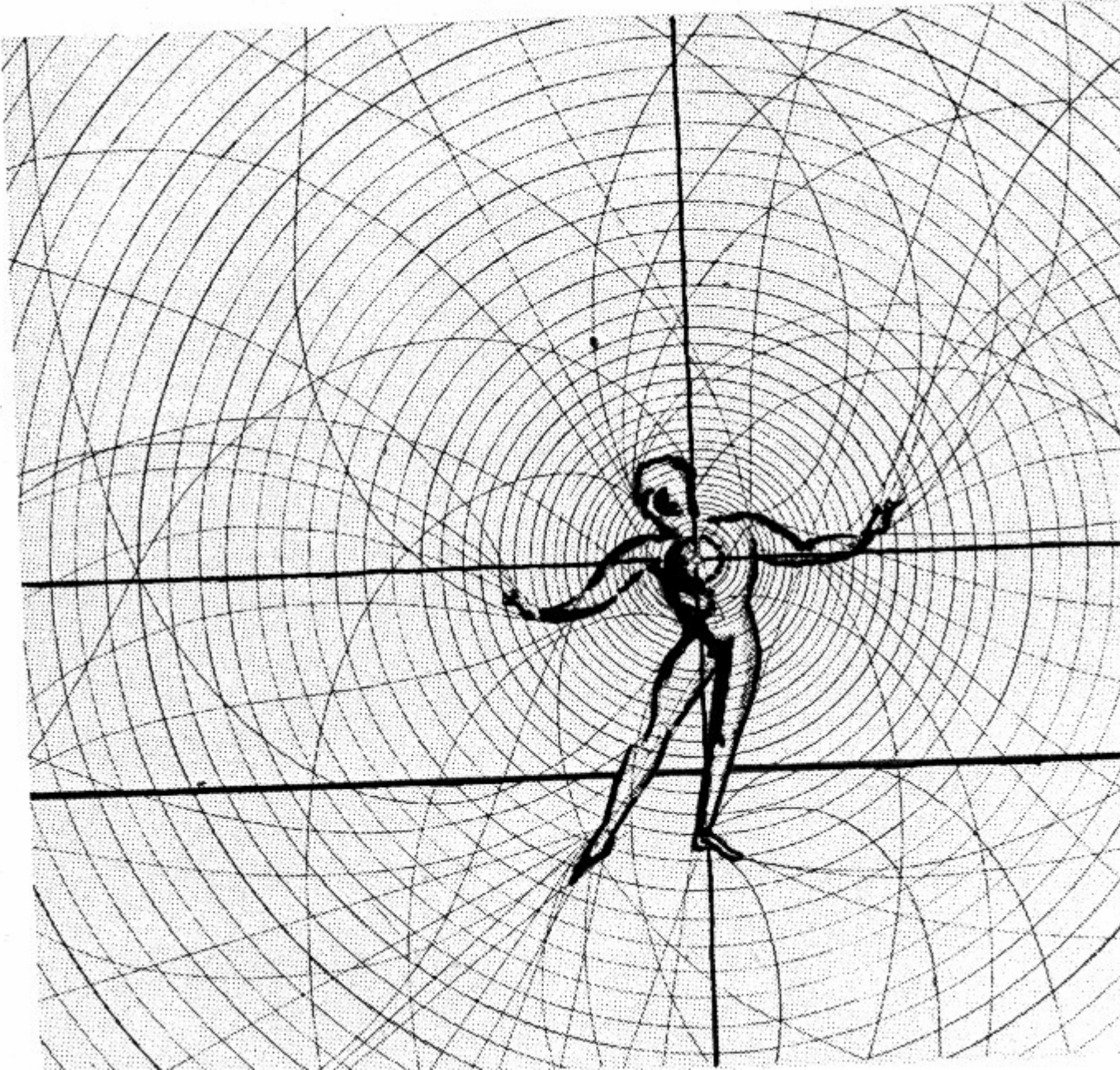
V súčasnej dobe nastáva úpadok doterajších tradícií – hlavne v umeleckej oblasti. Skutočné umenie „za dverami žobre“. Vo svete vládne „paumenie“, šou-biznis.

Zároveň však pri citlivejšom vnútornom vnímaní môžeme vyciťovať ranný úsvit nových umeleckých horizontov, plný nádejí a humánnych očakávaní. Takouto nádejou je aj umelecké pohybové umenie – eurytmia.

S inými druhmi pohybového umenia má veľa podobného, ale aj veľa odlišného. Najčastejšie býva porovnávaná s baletom – najmä pre subtílnosť pohybu a gest. V eurytmii sa však nepoužívajú skoky a fyzicky náročné prvky, ani zdvihy – napr. pri párovom baletnom prejave. V balette sa tancuje na špičkách, alebo na celej ploche chodidla. V eurytmii sa používa tzv. trojčlenný krok, ktorý na rozdiel od normálnej chôdze cez pätu začína od špičky, potom cez stred chodidla až nakoniec na pätu. Tento trojčlenný krok pôsobí veľmi harmonicky a umožňuje na javisku plynulý pohyb. Veľký rozdiel medzi baletom a eurytmiou je v tvorení formy, uchopovaní priestoru. V balette ako aj v iných tancoch je využívaný pohyb po rovných líniách – priestor sa vedome nechopuje. Forma je mechanická, máme z nej rozumový dojem, človek nie je centrom, ale je podriadený mechanickým zákonom.

Eurythmia je v prvom rade priestorovou formou, kde sa uchopuje celý okolitý priestor. Priestor je tak v harmonickom spojení s človekom. Pohyb vychádza zo srdca, stáva sa organickým a citovo plným.

Aj javisko budované priamo pre eurytmiu je vybudované tak, že je naklonené smerom nadol k divákovi. Akoby sa eurytmista pohyboval zhora z nebeských sfér smerom nadol k pozemskému svetu a naopak.

Eurytmia sa snaží o objektívne uchopenie hudobného diela. Každý tón, interval, akord môže byť vyjadrený určitým presne stanoveným gestom. Dokáže ukazovať konsonantné a disonantné, durové a molové vzťahy, tiež aj dynamické vzťahy medzi jednotlivými nástrojmi v priestore, hĺbku a výšku melodickéj linky. Na rozdiel od toho balet vyjadruje predovšetkým emocionálnu a obsahovo-programovú zložku hudobného diela.

V eurytmii prichádza každé gesto tesne pred zaznením jeho tónového sprievodu – podobne ako dirigent v orchestri. Eurytmista prináša, preduchopuje akoby dané gesto z duchovného sveta – my ho prv vidíme a potom počujeme.

Žiadne vystúpenie eurytmie nie je realizované spolu s elektronickou nahrávkou. Všetky sprievody sú so živou hudbou (tiež nesmie byť sprevádzaná elektronickými nástrojmi). Tým je umožnený rast prejavu, subtilná tvorba tónu, každé vystúpenie je jedinečné – pretože nikdy hudobník nehrá rovnako – tým môže ísť o neustále zdokonaľovanie.

Hlásková eurytmia, ktorá zviditeľňuje poéziu a inú krásnu literatúru príp. dramatické dielo určené pre javisko, býva často porovnávaná s pantomímou. Na rozdiel od pantomímy eurytmista nepoužíva mimiku svojej tváre – tvár je iba výrazom nálady daného diela. V pantomíme sa všetky gestá tvoria v tichu alebo za sprievodu hudby, sú čisto obsahovo zamerané. V eurytmii priamo recitátor sprevádza umelecký pohyb. Každá hláska má svoje gesto .

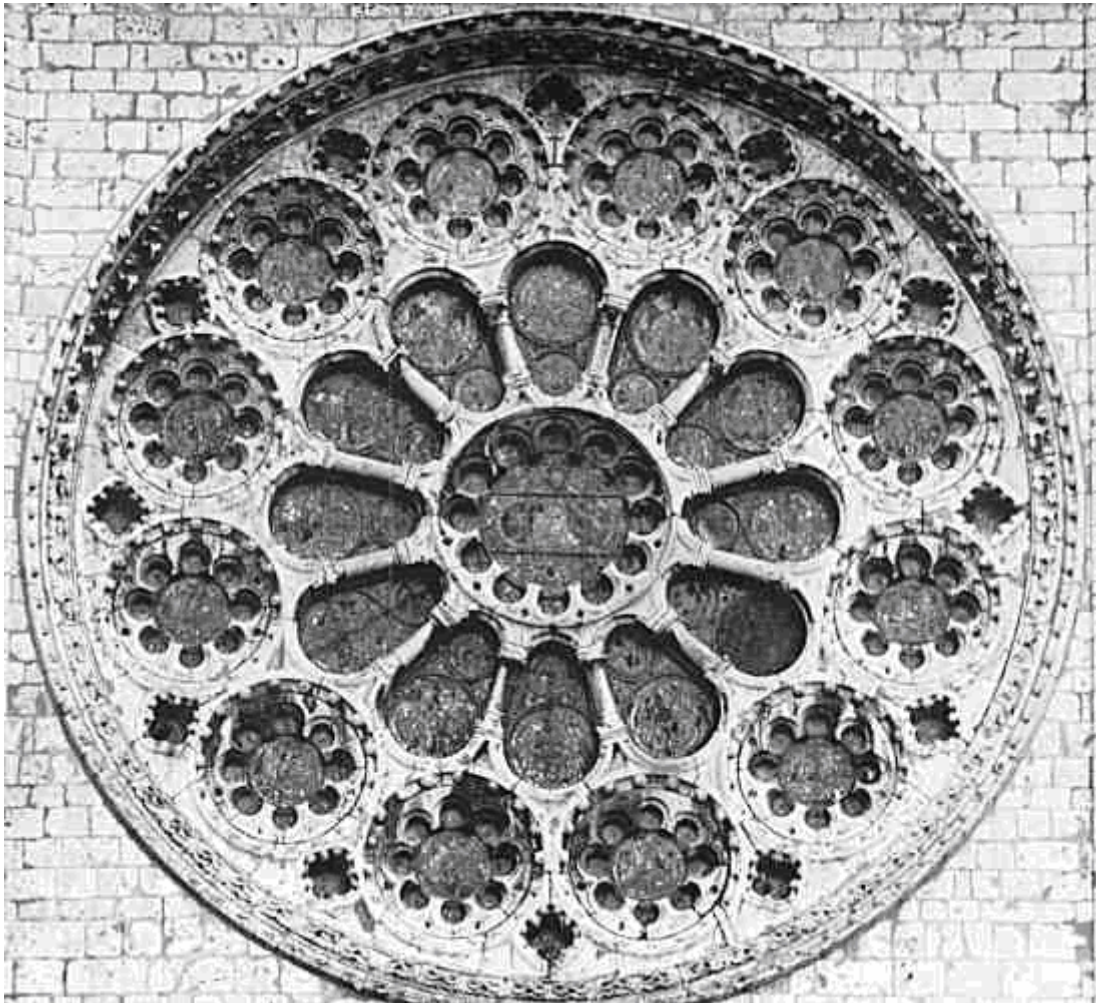
Toto gesto má svoj základný tvar – ale ešte aj rôzne iné z neho vychádzajúce podoby, ktoré umožňujú precíznejšie uchopenie daného slova. Samozrejme eurytmista nestíha predviesť všetky základné tvary gest pri každom slove – preto sa učí tieto hlásky vo svojich gestách spájať, aby sa akoby „prelievali“ jedna do druhej. Napriek tomu je vyjadrenie daného slova o dosť pomalšie – ako ho v bežnej reči vyslovujeme. Preto recitátor recituje veľmi pomaly – aj spoluhlásky sú spevnejšie, vyslovujú sa s preznievaním ako samohlásky. Recitácia k eurytmii nám pripomína starý spôsob

poetického prejavu, v ktorom bol pátos, veľmi zreteľné vyslovovanie hlások v plynulom vláčnom toku. To umožňuje návrat k prazákladu reči. Eurytmia za ňou vníma živú archanjelsku bytosť, s ktorou sa je možné prostredníctvom eurytmie spojiť a vyciťovať tak niektoré aspekty duše toho ktorého národa. Môže navracat' úctu k slovu – k Logu.

Eurytmia je na jednej strane výsostne moderné umenie, ale pôsobí zároveň archaicky a archetypálne. Pripomína nám staré grécke chrámové tance, alebo cvičenia s medenými tyčami nám pripomínajú staré perzské bojové umenia. Vo všetkých dávnych tancoch boli posvätné gestá, umožňovali človeku spojenie s duchovným svetom. Ešte v stredoveku sa aj v kresťanských kostoloch tancovalo. Dodnes majú takéto tance zachované východné národy.

Eurytmia vzniká v Európe, jej korene majú základ v ezoternom kresťanstve. Je umeleckým prejavom kresťanských mystérií, ktoré sú tak úžasne pretavené v európskom kultúrnom dedičstve – vážnej hudbe, filozofickej a krásnej literatúre, v gestách, ktoré môžeme vidieť na postavách sôch a obrazov fenomenálnych výtvarných umelcov a mystických formách katedrál a kostolov Európy.

Symbolika všetkých týchto európskych umení je pretavená do eurytmie. Zvlášť farby sú osobitným atribútom v tzv. svetelnej eurytmii. Vystupujúci sú oblečení vo farebných hodvábnych šatách – pričom sú farebne nasvecovaní. Tým vzniká pestrá škála farieb – pretože napr. presvietením červených šiat modrou farbou vzniká fialová. A tak je eurytmické predstavenie magickým obradom plným farieb.